خبر

بحران ناترازی انرژی؛ وعده‌هایی که سوخت نشدند

در نشست مشترک فعالان اقتصادی استان اصفهان، بر لزوم اتخاذ رویکردی انسانی، اخلاق‌مدار و واقع‌گرایانه در مواجهه با چالش‌های اقتصادی و اجتماعی تأکید شد. موضوع ساماندهی اتباع افغانستانی شاغل در بخش تولید و برخوردهای غیرانسانی اخیر با آن‌ها، به‌ویژه در محیط‌های کاری، از جمله نکات محوری این نشست بود. همچنین بحران ناترازی انرژی، خلف وعده‌های وزارت نفت، چالش‌های گمرکی و تخصیص ارز از جمله مشکلاتی بود که فعالان صنعتی مطرح کردند.

به گزارش اصفهان امروز، محمدرضا برکتین، رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی اصفهان، در این نشست گفت: «در شرایط کنونی، ضروری است بدانیم در کجای مسیر قرار داریم و چه اقداماتی برای عبور از تنگناهای داخلی و بین‌المللی باید در پیش بگیریم.»

او با اشاره به روند بازگرداندن اتباع افغانستانی از کشور افزود: «در سه دهه گذشته، اتباع افغان وارد کشور شده‌اند و در کنار مردم ایران به زندگی و فعالیت اقتصادی پرداخته‌اند. این افراد اکنون بخشی از بدنه تولید کشور به‌شمار می‌روند.»

برکتین ادامه داد: «در گذشته اقداماتی برای ساماندهی حضور این افراد در استان انجام شد، اما متأسفانه حوادث اخیر این فرآیند را متوقف کرده است. تصمیم‌گیری درباره خروج اتباع باید همراه با رفتارهایی شایسته، قانونی و اخلاقی باشد. برخوردهای نادرست با افرادی که سال‌ها در چرخه تولید کشور مشارکت داشته‌اند، پیامدهای انسانی و اجتماعی سنگینی خواهد داشت.»

صادق کرمی، سرپرست اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان نیز در این نشست گفت: «به‌جای تمرکز بر مشکلات، باید راه‌حل‌ها را در دو سطح کوتاه‌مدت و بلندمدت دنبال کنیم. بسیاری از افراد حاضر در این جلسه با مشکلات از نزدیک آشنایی دارند.»

او با اشاره به ساختارهای دولتی محدود و غیرمنعطف افزود: «با وحدت رویه و همکاری بین‌بخشی می‌توان از این چارچوب عبور کرد.» تعهد اخلاقی نسبت به صنعتگران کرمی تأکید کرد: «تعهد اخلاقی من این است که اگر مشکلی در حوزه اختیارات اداره کل باشد، با جدیت پیگیری کنم. در موارد فراتر نیز، تلاش خواهیم کرد از مسیرهای قانونی، مسئله را در سطح ملی دنبال کنیم.» کرمی بحران ناترازی انرژی را یکی از جدی‌ترین چالش‌های صنایع کشور دانست و گفت: «وزارت نیرو و نفت وعده داده بودند که برای اصناف، معادن و ژنراتورها سهمیه سوخت اختصاص دهند، اما این وعده‌ها اجرایی نشد.» او افزود: «اعتراض خود را به وزارت نفت اعلام کردیم. اگرچه این انتقادات خوشایند نبود، اما نمی‌توان از مسئولیت پاسخگویی نسبت به صنایع شانه خالی کرد.» کرمی از مشکلات ارزی و گمرکی به‌عنوان موانع جدی تولید نام برد و گفت: «فرآیند تخصیص ارز برای واردات بسیار زمان‌بر است. کمبود عرضه مواد اولیه در بورس کالا، رسوب کالا در گمرک، و ضعف پاسخ‌گویی سامانه‌های پشتیبان از دیگر مشکلات موجود است.» او همچنین به برخی چالش‌های داخلی در ساختار سازمان صمت استان اشاره کرد و گفت بخشی از این مشکلات اخیرا برطرف شده است. در ادامه این نشست، کرمی با تأکید بر لزوم حفظ کرامت انسانی گفت: «بی‌احترامی به اتباع افغانستانی قابل‌قبول نیست. از نمایندگان مجلس خواسته‌ایم لایحه‌ای تنظیم کنند تا اقامت افراد غیرایرانی با کارت کفالت ساماندهی شود.»

اجرای شش نشست منطقه‌ای برای هم‌افزایی خدمات سلامت محور به کارگران

اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان اصفهان با هدف توسعه خدمات بهداشتی و ارتقاء سلامت جسمی و روانی کارگران، از برگزاری شش نشست منطقه‌ای شوراهای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه‌شدگان در سطح استان تا پایان سال جاری خبر داد. این نشست‌ها با میزبانی شش شهرستان و با مشارکت ۲۱ شورای متناظر شهرستانی برگزار می‌شوند.

به گزارش اصفهان امروز، در راستای تقویت ساختارهای خدماتی در حوزه سلامت کارگران و پایش مستمر خانه‌های بهداشت کارگری، مدیریت اجتماعی این اداره کل برنامه‌ریزی برای برگزاری شش نشست منطقه‌ای شوراهای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه‌شدگان را در دستور کار قرار داده است.

این نشست‌ها تا پایان سال ۱۴۰۴ و با میزبانی شوراهای متناظر در شهرستان‌های اصفهان، کاشان، شاهین‌شهر، شهرضا، گلپایگان و اردستان برگزار خواهد شد و ۲۱ شورای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه‌شدگان شهرستان‌های تابعه در آن مشارکت خواهند داشت. اهداف کلان این نشست‌ها شامل توسعه کمی و کیفی خانه‌های بهداشت کارگری در بنگاه‌های اقتصادی ۵۰ تا ۵۰۰ نفر، گسترش خدمات آگاه‌سازی پیرامون سلامت جسمی و روانی کارگران و پایش و ارزیابی مستمر خانه‌های بهداشت کارگری و معرفی کارفرمایان سلامت‌محور در سطوح استانی و ملی خواهد بود. در قالب این برنامه، شوراهای هماهنگی شهرستانی موظف به اجرای چهار محور عملیاتی شامل شناسایی واحدهای اقتصادی مشمول و اقناع کارفرمایان برای ایجاد خانه‌های بهداشت، برگزاری آموزش‌های فراگیر برای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در محیط کار، معرفی خانه‌های بهداشت و کارفرمایان برتر در حوزه سلامت محیط کار و پایش میدانی خانه‌های بهداشت و تکمیل چک‌لیست‌های ارزیابی تخصصی شده اند. در جریان نشست نخست که به‌عنوان آغاز این سلسله‌نشست‌ها در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ در کاشان برگزار شد، با ارائه گزارش‌هایی از وضعیت موجود، بر ضرورت همکاری مرکز بهداشت و تأمین اجتماعی شهرستان‌ها برای ایجاد هم‌افزایی در حوزه سلامت شغلی تأکید شد. گفتنی است تعداد کل خانه‌های بهداشت کارگری در استان اصفهان ۵۲۶ واحد است که از این میان، ۱۱۰ واحد تحت پوشش شهرستان کاشان و ۱۶ واحد تحت پوشش شهرستان آران و بیدگل قرار دارند.

تعادل در بازار مسکن با خروج اتباع

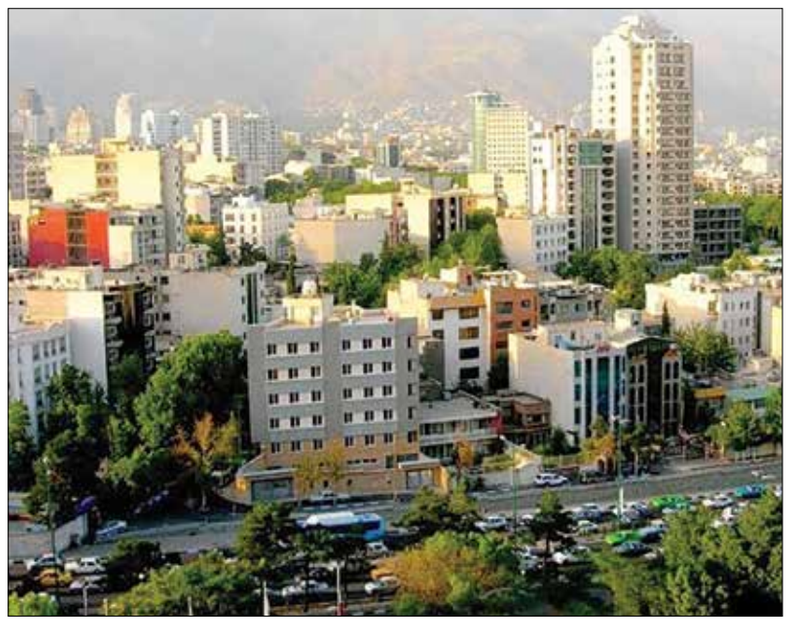

ورود بی‌ضابطه اتباع خارجی به‌ویژه مهاجران افغان، موجب افزایش فشار بر بازار اجاره، کاهش دسترسی اقشار کم‌درآمد به مسکن شده بود؛ حال آنکه روند خروج اتباع غیرمجاز می‌تواند گامی مؤثر در بازگشت تعادل به بازار اجاره و کاهش قیمت‌ها در مناطق حاشیه‌ای باشد، دهک‌های پایین جامعه نیز می‌توانند برای اجاره مسکن امیدوارتر شوند.

بازار مسکن ایران در دهه اخیر با چالش‌های عمیق ساختاری و اقتصادی همچون رشد بی‌وقفه قیمت خرید، اجاره و کاهش توان اقتصادی خانوارها روبه‌رو شده است؛ یکی از عوامل مؤثر در این ناترازی، ورود گسترده و بی‌ضابطه اتباع خارجی، به‌ویژه مهاجران افغان، به کشور بوده است. مهاجرانی که بیشتر در جست‌وجوی کار و سرپناه، وارد بازارهای رسمی و غیررسمی کار و مسکن شده‌اند، بدون آنکه ظرفیت زیرساختی کشور برای جذب آن‌ها در نظر گرفته شود.

در سطح ملی، حضور چند میلیون مهاجر جویای کار، رقابتی نابرابر با نیروی کار داخلی ایجاد کرده است. این رقابت، به‌ویژه در مشاغل کارگری و فصلی، دستمزدها را پایین آورده و موجب کاهش سهم کارگران ایرانی از بازار کار شده است. در بازار مسکن نیز این جمعیت، اغلب با اجاره گروهی منازل در مناطق حاشیه‌ای شهرها موجب حذف تدریجی واحدهای ارزان‌قیمت از دسترس خانوارهای ایرانی شده‌اند. در نتیجه، نه‌تنها فرصت‌های شغلی و سکونتی برای دهک‌های پایین محدودتر شده، بلکه به‌دلیل استفاده سرمایه‌داران از نیروی کار مهاجر بدون بیمه و مالیات، نظام اقتصادی کشور نیز دچار ناترازی در درآمدهای بیمه‌ای و مالیاتی شده است.

در این میان، استان اصفهان به‌عنوان یکی از استان‌های مهاجرپذیر کشور، با تمرکز جمعیتی بالا و بافت صنعتی فعال از قاعده مستثنی نبوده است. در شهر اصفهان و مناطق حاشیه‌ای تراکم حضور اتباع به‌ویژه مهاجران افغان، موجب افزایش شدید نرخ اجاره، کاهش کیفیت زندگی در مناطق کم‌برخوردار و فشار مضاعف بر مستأجران شده و اجاره گروهی مسکن خود موجب افزایش اجاره‌بها شده است.

اکنون، با آغاز طرح‌های فراخوان و فشار قانونی برای خروج اتباع غیرمجاز از کشور، روندی معکوس آغاز شده که می‌تواند تأثیرات مهمی بر بازار مسکن استان داشته باشد. بازگشت تدریجی واحدهای اجاره‌ای به بازار، کاهش رقابت بر سر خانه‌های ارزان قیمت و تقویت قدرت چانه‌زنی مستأجران ایرانی از جمله پیامدهای احتمالی این تغییر است که در صورت استمرار و حمایت نهادهای دولتی، می‌تواند گامی مؤثر در بازسازی تعادل ازدست‌رفته بازار مسکن باشد.

خروج اتباع غیرمجاز و تأثیر آن بر بازار اجاره مسکن اصفهان

سیدمهدی حجازی، رئیس اتحادیه دفاتر مشاوره املاک شهرستان اصفهان درباره خروج اتباع غیرمجاز از کشور و تأثیر آن بر بازار رهن و اجاره مسکن در استان اصفهان به ایسنا می‌گوید: خروج اتباع، به‌ویژه در استانی مانند اصفهان که دارای شرایط خاصی است، اتفاق خوبی بوده و بسیاری از مهاجران افغانستانی نیز به‌صورت خودمعرف برای خروج از کشور مراجعه کرده‌اند. برخلاف گذشته که تمایلی به ترک کشور نداشتند، اکنون خود برای خروج اقدام می‌کنند.

او این روند را حاصل تلاش و همکاری شبانه‌روزی دستگاه‌های ذی‌ربط دانست و می‌افزاید: بخشی از منازلی که به‌وسیله اتباع غیرمجاز اجاره شده بود، از نظر کیفیت و شرایط زیستی، مناسب سکونت هم‌وطنان و همشهریان نبود، بااین‌حال نمی‌توان گفت بی‌تأثیر بر بازار بوده‌اند. حتی این واحدهای فاقد شرایط ایده‌آل نیز با قیمت‌های بالا، غیرمتعارف و رهن‌های سنگین اجاره داده می‌شدند و این موضوع به‌تدریج مبنایی برای افزایش قیمت در سایر بخش‌های بازار مسکن شده بود.

رئیس اتحادیه دفاتر مشاوره املاک شهرستان اصفهان در پاسخ به این که آیا تأثیر خروج اتباع بیشتر در حاشیه استان بوده یا داخل شهر اصفهان بیان می‌کند: حضور مهاجران در مناطق مختلف شهر اصفهان نظیر ملک‌شهر، زینبیه، هفت‌تون، بیست‌وچهارمتری و غیره محسوس بوده و اگرچه در برخی شهرستان‌های اطراف ممکن است درصد بالاتری از مهاجران ساکن باشند، اما خروج آنان در خود اصفهان نیز تأثیر داشته و خواهد داشت، این خروج بدون تردید اثری مثبت بر بازار اجاره و رهن خواهد گذاشت.

حجازی با اشاره به سقف مجاز افزایش اجاره‌بها که طبق مصوبه دولت تا ۲۵ درصد نسبت به سال گذشته تعیین شده است، می‌گوید: تمامی این عوامل در بازار اجاره‌بها تأثیرگذارند، اما برای تنظیم کامل این بازار، باید تمام اجزای پازل بررسی شود. یکی از چالش‌های اصلی، حضور اتباع غیرمجاز بود که به‌دلیل اجاره گروهی منازل و تقسیم هزینه‌ها، عملا موجب افزایش قیمت برای خانواده‌های ایرانی می‌شدند.

او در ادامه می‌افزاید: به‌عنوان مثال، خانه‌ای که به‌وسیله شش خانوار مهاجر اجاره و هزینه اجاره بین آن‌ها تقسیم می‌شد، اگر همان ملک را یک خانواده ایرانی اجاره می‌کرد، فشار مالی زیادی را متحمل می‌شد. بنابراین، اتباع در این شرایط فشار اقتصادی چندانی احساس نمی‌کردند، در حالی‌که خانوارهای ایرانی تحت فشار قرار می‌گرفتند.

لزوم بازنگری و تغییر در ساختار قراردادها

رئیس اتحادیه دفاتر مشاوره املاک شهرستان اصفهان با اشاره به طرح فراخوان برای خروج اتباع غیرمجاز و تخلیه منازل اجاره‌ای، درباره باز پرداخت ودیعه‌ها بیان می‌کند: پس از پایان جنگ ۱۲ روزه تحمیلی، موضوع خروج اتباع مطرح شد، اکنون اتباع روزانه برای دریافت ودیعه به‌دلیل اینکه برخی مالکان از بازگرداندن مبلغ ودیعه در مهلت کوتاه یک تا دو هفته‌ای خودداری کرده به اتحادیه مراجعه می‌کنند.

حجازی ادامه می‌دهد: پیگیری‌هایی از سوی اتحادیه از طریق تماس تلفنی و ارتباط با مالکان انجام و از آن‌ها خواسته شده که در اسرع وقت ودیعه را آماده و بازگردانند. زمانی‌که قراردادی منعقد می‌شود، افراد موظف هستند تا پایان مدت قرارداد به تعهدات خود عمل کنند، اما این در شرایط عادی و برای یک هم‌وطن ایرانی صادق است، نه برای کسانی که بنا بر دستور دولت و حاکمیت ملزم به ترک کشور هستند و هموطنان بدانند که اگر در این زمینه همکاری شود، این یک عزت و افتخار ملی خواهد بود. او در پاسخ به اینکه در صورت ناتوانی مالک در بازپرداخت ودیعه چه راهکاری وجود دارد؟ می‌گوید: پیشنهاد می‌شود مستأجر فردی امین یا از اتباع مجاز که درگیر موضوع خروج نیستند را معرفی کند تا مبلغ رهن به او تحویل داده شود و مانعی برای خروج فرد مهاجر از کشور ایجاد نشود. رئیس اتحادیه دفاتر مشاوره املاک شهرستان اصفهان، همچنین بر ضرورت ورود دستگاه قضایی و دادستان استان به این موضوع تأکید کرد و اظهار می‌کند: لازم است در قرارگاه تردد اتباع غیرمجاز، برنامه‌ریزی دقیق و تصمیم‌گیری مناسب در فرمانداری استان انجام شود، چرا که باید حقوق این افراد نیز رعایت شود و زمینه سوءاستفاده برای برخی افراد هم فراهم نشود.

کارگری و مسکن دو بخش آسیب دیده از ورود اتباع خارجی

مجید گودرزی، کارشناس مسکن در ادامه با اشاره به وضعیت فعلی بازار مسکن به ایسنا می‌گوید: درحال‌حاضر، با تعداد بسیار زیاد واحد مسکونی خالی روبه‌رو هستیم، اما ورود بی‌ضابطه و بدون برنامه و پیش‌فرض اتباع خارجی به ویژه مهاجران افغان، آسیب‌های جدی به دو بخش کارگری و مسکن وارد شده است.

او می‌افزاید: بخش زیادی از این مهاجران در حاشیه شهرها یا مناطقی که زیرساخت کافی نداشتند، ساکن شدند و همین مسئله فشار مضاعفی بر معیشت اقشار کم‌برخوردار و مستأجران دهک‌های پایین درامدی وارد کرد. حال این ورود بی‌رویه، از یک‌سو رقابت سخت و ناعادلانه‌ای میان نیروی کار ایرانی و مهاجران به وجود آورد و از سوی دیگر، موجب شد خانه‌های ارزان‌قیمت از دسترس اقشار ضعیف خارج شود.

کارشناس مسکن ادامه می‌دهد: این وضعیت مزایایی نیز برای گروهی خاص، یعنی سرمایه‌داران و کارفرمایان به همراه داشت؛ به‌گونه‌ای که این قشر موفق شدند نیروی کار ارزان و فاقد بیمه و مالیات را به راحتی در اختیار بگیرند. همین مسئله موجب ناترازی شدید در صندوق‌های بیمه و درآمدهای مالیاتی شد و دولت نتوانست برآورد و تراز درستی از ورودی و خروجی این صندوق‌ها داشته باشد.

خروج اتباع برابر با بازگشت تعادل به بازار مسکن

گودرزی با اشاره به وضعیت طرح‌های حمایتی مسکن می‌گوید: خانه‌هایی که با هزینه‌های بالا در قالب طرح‌های نهضت ملی مسکن و مسکن مهر ساخته شده بودند، به‌جای آنکه در اختیار افراد واجد شرایط قرار گیرند، به محل اسکان اتباع غیرمجاز تبدیل شدند و عملا شهروندان ایرانی از این فرایند کنار گذاشته شدند و موضوع اصلی این طرح یعنی تنظیم‌گری بازار مسکن در عمل به جایی نرسید. او در ادامه اظهار می‌کند: اکنون با توجه به کاهش ارزش پول ملی و شرایط خاص امنیتی در منطقه به‌ویژه جنگ ۱۲ روزه، حضور در ایران برای بسیاری از مهاجران صرفه اقتصادی ندارد. این شرایط، موجب آغاز روند معکوس مهاجرت شده و خروج اتباع می‌تواند به کاهش فشار بر بازار اجاره در مناطق حاشیه‌ای منجر شود و زمینه بازگشت تعادل به بازار مسکن را فراهم کند. کارشناس مسکن می‌افزاید: در صورت تداوم این روند، می‌توان امیدوار بود بخشی از خانه‌هایی که پیش‌تر در اختیار اتباع بیگانه بوده، مجددا به بازار عرضه شود و از شدت بحران اجاره‌نشینی برای اقشار ضعیف کاسته شود، همچنین برخی موجران که نسبت به مستأجران قبلی خود تعهداتی دارند، احتمالا تلاش می‌کنند که واحدهای مسکونی‌شان خالی نماند؛ موضوعی که می‌تواند قدرت چانه‌زنی مستأجران ایرانی را افزایش دهد و اتفاقات خوبی برای بازار مسکن رخ دهد.

گودرزی تصریح می‌کند: در واقع، اگر از ابتدا این فرایند با برنامه‌ریزی همراه بود، تبعات اجتماعی و اقتصادی کنونی به‌وجود نمی‌آمد. کشورهای دیگر هرگز اجازه ورود بی‌ضابطه اتباع بیگانه را نمی‌دهند، چراکه ورود بدون برنامه، معیشت اقشار آسیب‌پذیر را تهدید می‌کند، اما با ورود حدود هشت میلیون مهاجر جویای کار به ایران که پیش‌از این نیز این بازار با بیکاری گسترده مواجه بود، بحران بزرگی را رقم زد.

تأثیر برخی رسانه‌ها در قفل شدن بازار مسکن

او بیان می‌کند: اقتصاد ایران در شرایطی نبود که بتواند این میزان از نیروی کار را جذب کند، چراکه بازار اشتغال ما با نرخ بیکاری بالای ۱۰ درصد و وضعیت اشتغال ناقص روبه‌رو بود. با این حال، به‌دلیل ناامنی‌های موجود در کشورهای همسایه، ناگزیر به پذیرش این مهاجران شدیم؛ آن‌هم بدون ضابطه مشخص که پیامدهای منفی زیادی برای نیروی کار و مستأجران داخلی به همراه داشت.

کارشناس مسکن در بخش دیگری از سخنان خود با انتقاد از عملکرد برخی رسانه‌ها اظهار می‌کند: بخشی از رسانه‌های ما به‌جای آنکه در کنار مردم باشند، در مقابل آن‌ها قرار گرفته‌اند. این رسانه‌ها با درج قیمت‌های ساختگی، قیمت‌سازی‌های کاذب، بزرگ‌نمایی معاملات محدود و احیانا بدون وجود خارجی و بازارسازی‌های بی‌ضابطه، نقش مهمی در قفل شدن بازار مسکن ایفا کرده‌اند.

گودرزی خاطرنشان می‌کند: انتظار ما از دولت و مجلس این است که با شناسنامه‌دار کردن آگهی‌های ملکی و الزام به تعیین قیمت‌ها براساس بهای تمام‌شده واقعی، مسیر شفاف‌سازی بازار مسکن را هموار کنند. در صورت تحقق این موضوع، می‌توان امیدوار بود که بازار از وضعیت آشفته فعلی خارج شود و مستأجران برای نخستین بار امکان چانه‌زنی مؤثر برای اجاره مسکن متناسب با درآمد خود را به دست آورند.

بازار مسکن ایران، به‌ویژه در استان‌هایی چون اصفهان، سال‌هاست که با ناترازی شدید میان عرضه و تقاضا، افزایش لجام‌گسیخته قیمت‌ها و کاهش توان اقتصادی خانوارهای اجاره‌نشین دست‌وپنجه نرم می‌کند. در این میان، ورود بی‌برنامه و گسترده اتباع خارجی گرچه در نگاه اول بخشی از نیازهای بازار کار را پاسخ داده، اما به‌واسطه نبود سازوکارهای نظارتی، خود به یکی از عوامل تشدید بحران در دو حوزه اساسی کار و مسکن تبدیل شده است.

حضور اتباع به‌ویژه مهاجران افغان، در مناطق حاشیه‌ای و کم‌برخوردار، از یک‌سو موجب افزایش فشار بر زیرساخت‌های شهری، خدمات عمومی و منابع محدود مسکن ارزان‌قیمت شده و از سوی دیگر، با ایجاد رقابت ناعادلانه در بازار کار، امنیت شغلی و درآمدی بخشی از نیروی کار داخلی را تهدید کرده است. در نتیجه، دهک‌های پایین درآمدی نه‌تنها از بازار اشتغال به حاشیه رانده شده‌اند، بلکه امکان دسترسی به سرپناهی حداقلی را نیز از دست داده‌اند. اکنون با اجرای طرح‌های خروج اتباع غیرمجاز، شرایطی فراهم آمده که می‌تواند به بازتنظیم تدریجی بازار مسکن منجر شود. بازگشت بخشی از خانه‌های اجاره‌ای به بازار، افزایش قدرت چانه‌زنی مستأجران ایرانی و کاهش بار تقاضای کاذب، فرصت مناسبی است که در صورت مدیریت صحیح، می‌تواند به ترمیم تدریجی اعتماد عمومی و بهبود دسترسی دهک‌های آسیب‌پذیر به مسکن منجر شود. بااین‌حال، تحقق این اهداف مستلزم نگاه دقیق‌تر دولت به مسئله مهاجرت، ایجاد نظام جامع شناسایی و مدیریت اتباع خارجی، اصلاح سیاست‌های حمایتی حوزه مسکن و شفاف‌سازی فرایندهای قیمت‌گذاری در بازار اجاره است.

صنعت سنگ اصفهان در دو راهی فرصت و فرسودگی

آنچه امروز بیش از صدای برش سنگ‌ها، صدای گلایه تولیدکنندگانی به گوش می‌رسد که از صادرات خام، ماشین‌آلات فرسوده و بی‌توجهی به بازار جهانی می‌گویند.

به گزارش مهر، در حاشیه کویر مرکزی ایران، جایی که سال‌هاست چرخ‌های صنعت با صدای برش سنگ به گردش درمی‌آیند، اصفهان نه‌تنها کاشی‌کاری و معماری را بر سنگ نوشته، بلکه حالا در سکوت کارخانه‌های سنگ‌بری، داستانی تازه از اقتصاد معدنی ایران روایت می‌شود.

از دل کوه‌های خاموش، سنگ‌هایی بیرون می‌آیند که پس از عبور از تیغه‌های بُرنده و دستگاه‌های صیقل، نه‌فقط زینت‌بخش ساختمان‌های لوکس خاورمیانه و اروپا می‌شوند، بلکه معیشت هزاران کارگر و تاجر ایرانی را هم سرپا نگه می‌دارند. با این حال، پشت این ویترین درخشان، مسائلی چون خام‌فروشی، ماشین‌آلات فرسوده و غفلت از بازارهای جهانی، چهره‌ی صنعت را در سایه قرار داده است.

حال با نگاهی عمیق به فرصت‌ها و چالش‌های یکی از بزرگ‌ترین و مغفول‌ترین ظرفیت‌های صنعتی کشور؛ جایی که اصفهان در آن بیش از یک قطب یک سکوی پرتاب اقتصادی به شمار می‌رود، درمی‌یابیم که اتکا به توان داخلی کشور راه نجات بسیاری از مشکلات است.

استان اصفهان در حال حاضر بیش از ۷۰ درصد از سنگ فرآوری‌شده کشور را تولید می‌کند و به‌عنوان قطب بی‌رقیب صنعت سنگ ایران شناخته می‌شود. این در حالی است که چالش‌هایی چون فرسودگی ماشین‌آلات، خام‌فروشی و نبود زیرساخت‌های صادراتی همچنان سد راه بهره‌برداری کامل از این ظرفیت بزرگ هستند.

مهدی جمالی‌نژاد، استاندار اصفهان، در این زمینه اعلام کرد که «اصفهان با داشتن نزدیک به نیمی از واحدهای سنگ‌بری کشور و حدود ۳ هزار معدن فعال، در عمل به نوعی پایتخت صنعت سنگ کشور است. در حال حاضر از مجموع ۲ هزار و ۸۴۵ واحد سنگ‌بری در ایران، ۴۸ درصد در اصفهان مستقر هستند.»

تمرکز در شهرک‌های صنعتی و ظرفیت‌های بی‌نظیر صادراتی

شهرک صنعتی محمودآباد با ۸۹۲ واحد فعال، دولت‌آباد با ۱۳۰، و نجف‌آباد با ۲۵۰ واحد از جمله مهم‌ترین مراکز سنگ‌بری استان اصفهان محسوب می‌شوند. به گفته فعالان این صنعت، روزانه سنگ‌هایی از سراسر کشور به این واحدها وارد می‌شود و پس از فرآوری به بازارهای داخلی و خارجی عرضه می‌شود.

صادقی یکی از مدیران سنگ‌بری در محمودآباد به مهر گفت: در عمل سنگ خام از تمام استان‌ها به اینجا می‌آید و ما آن را با کیفیت بالا و قیمت رقابتی برای فروش آماده می‌کنیم. اما نبود حمایت‌های لازم در صادرات و فرسودگی ماشین‌آلات مانع بزرگ تولید پایدار است.

او معتقد است که هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و رباتیک، صنعت سنگ را متحول می‌کنند. اما هنوز در بسیاری از واحدهای سنگ‌بری ما، فرایندها به‌صورت سنتی انجام می‌شود. فاصله ما با صنعت چهارم دنیا فقط تکنولوژی نیست، نگرش است.

چالش‌های اساسی؛ خام‌فروشی و ماشین‌آلات فرسوده

استاندار اصفهان با بیان اینکه ۹۰ درصد ماشین‌آلات سنگ‌بری در داخل کشور با کیفیت قابل رقابت با نمونه‌های اروپایی تولید می‌شود، فرسودگی ماشین‌آلات معدنی را یکی از مهم‌ترین موانع تولید دانست و گفت: بسیاری از این تجهیزات بیش از ۳۰ سال عمر دارند و همین باعث کاهش بهره‌وری و افزایش هزینه تولید شده است.

جمالی‌نژاد همچنین از خام‌فروشی ۷۰ درصدی سنگ صادراتی انتقاد کرد و آن را «اتلاف سرمایه ملی» برشمرد و افزود: در حالی که قیمت جهانی سنگ فرآوری‌شده حدود ۳۹ دلار است، سنگ خام ایران به‌طور میانگین با قیمت ۱۱ دلار فروخته می‌شود.

استاندار اصفهان با اشاره به بازار بزرگ کشورهای همسایه مانند عربستان، عراق، امارات، عمان و ازبکستان که فاقد منابع و صنعت سنگ هستند، تأکید کرد: ما می‌توانیم با برنامه‌ریزی چهارساله و استفاده از فناوری‌های نوین، ایران را به هاب منطقه‌ای سنگ تبدیل کنیم. او ادامه داد: هوش مصنوعی، رباتیک و فناوری‌های سبز در فرآوری سنگ می‌توانند کیفیت محصول را بالا ببرند و با کاهش هزینه‌ها، ایران را در بازارهای جهانی رقابتی‌تر کنند.

اگر حمایت نباشد، فرصت‌ها از دست می‌رود

محمدی یکی دیگر از تولیدکنندگان سنگ در نجف‌آباد با انتقاد از بی‌ثباتی در سیاست‌های ارزی به خب‌نگار مهر گفت: ما مشتری خارجی داریم، اما نمی‌توانیم با این نرخ‌های غیرقابل پیش‌بینی ارز قرارداد بلندمدت ببندیم. سنگ ما مشتری دارد، اما صادراتش ریسک شده است.

او همچنین خواستار حضور بیشتر دولت در ایجاد زیرساخت‌های صادراتی، نمایشگاه‌های بین‌المللی، و حمایت از نوسازی ماشین‌آلات شد. حمیدرضا عباسی، فعال قدیمی صنعت سنگ در نجف‌آباد نیز یاد آور شد: ماشین‌آلات ما در بسیاری از کارخانه‌ها بیش از ۳۰ سال قدمت دارند.

نه‌تنها راندمان پایین است، بلکه مصرف انرژی بالاست و هزینه تولید را بالا می‌برد. نوسازی تجهیزات، نوسازی کل زنجیره تولید است.

او ادامه داد: اصفهان فقط یک استان معدنی نیست، یک مرکز تصمیم‌سازی برای آینده صنعت سنگ ایران است. اگر حمایت‌های دولتی از خام‌فروشی برداشته شود و زیرساخت‌های صادراتی تقویت شوند، می‌توانیم در کمتر از ۵ سال، رقیب جدی ایتالیا و چین در بازارهای منطقه باشیم.

زمان عبور از خام‌فروشی

در حالی که صنعت سنگ یکی از ظرفیت‌های بکر اقتصاد غیرنفتی ایران است، نبود برنامه‌ریزی صادرات‌محور، فناوری به‌روز و سرمایه‌گذاری کافی در بخش فرآوری، این صنعت را از ارزش افزوده واقعی‌اش محروم کرده است. با وجود ظرفیت‌های معدنی گسترده و مزیت جغرافیایی، نوسازی و تحول فناورانه، می‌تواند اصفهان را نه‌تنها در ایران، بلکه در منطقه به قطب بی‌رقیب صنعت سنگ بدل کند.

خبر

کاهش قیمت دسته جمعی خودرو در بازار آزاد

رکود حاکم بر معاملات بازار خودرو منجر به افت قیمت بسیاری از محصولات داخلی طی هفته‌های گذشته شد. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد خودروهایی با قیمت بالاتر از ۱ میلیارد تومان افت قیمت بیشتری نسبت به خودروهای اقتصادی به ثبت رسانده‌اند.

به گزارش اصفهان امروز، قیمت خودروهای صفر کیلومتر داخلی طی معاملات هفته چهارم تیر ۱۴۰۴ در بازار آزاد با کاهش چشم‌گیری مواجه شد. فعالان بازار معتقدند رکود معاملات و کاهش شدید تقاضا به خصوص برای اتومبیل‌هایی با قیمت بیشتر از ۱ میلیارد تومان منجر به ریزش دسته جمعی قیمت‌ها شده است. معاملات بازار خودرو به طور سنتی در آغاز هر تابستان پر تقاضا دنبال می‌شد ولی در تابستان سال جاری سطح تقاضا پایین ارزیابی می‌شود. مسیح فرزانه کارشناس بازار خودرو در این باره به خبرنگار ایراسین گفت: بازار خودرو از ابتدای سال جاری میزبان یک رکود تورمی تعمیق یافته است و اکنون دورنمای اقتصادی بازار خودرو مبهم و همراه با رکود فزاینده است.

سطح معاملات برای خودروهایی با قیمت کمتر از ۷۰۰ میلیون تومان بالاتر از خودروهای لوکس گزارش می‌شود. یک نمایشگاه‌دار در خیابان حکیم نظامی در این باره گفت: خودروهای ایرانی با قیمت بالای یک میلیارد تومان به صورت انگشت شمار معامله می‌شوند. اگرچه بعضی از فروشندگان قیمت‌های پیشنهادی خود در پلت‌فرم‌های آنلاین و شبکه‌های اجتماعی را بالاتر از میانگین بازار آزاد اعلام می‌کنند ولی کاهش چشم‌گیر تقاضا مانع بزرگی برای رشد قیمت خودرو در تیر ۱۴۰۴ بود.

در بازار خودروهای دست دوم نیز افت قیمت‌ها به خصوص برای خودروهایی با بهای بالای ۵۰۰ میلیون تومان گزارش می‌شود ولی خودروهایی با قیمت کمتر از ۲۵۰ میلیون تومان به دلیل تقاضای بالاتر، افت قیمت کمتری را به ثبت رسانده‌اند. گفت و گو با فعالان بازار خودرو نشان می‌دهد تقاضا برای پراید و تیبا با قیمت کمتر از ۲۵۰ میلیون تومان در بازار آزاد زیاد است و قیمت این دسته از اتومبیل‌ها نسبت به هفته‌های گذشته تغییری خاصی نداشته است.

نیمی از جمعیت شهری ایران در معرض چالش ناپایداری تأمین آب شرب

هاشم امینی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور در یادداشتی آخرین وضعیت تأمین آب کشور را ترسیم کرد.

به گزارش اصفهان امروز، در این یادداشت آمده است: «کشور عزیزمان ایران در یکی از دشوارترین وضعیت‌های آبی خود قرار گرفته است؛ بروز پدیده تغییر اقلیم، افزایش دمای هوا، کاهش بارندگی‌های مؤثر و افت منابع تجدیدپذیر آبی در کنار اقلیم ذاتا خشک و نیمه‌خشک ایران وضعیت تامین آب شرب و بهداشت شهروندان را به چالشی نگران‌کننده بدل کرده است.

بر پایه داده‌های رسمی وزارت نیرو، حجم منابع آب تجدیدپذیر کشور از حدود ۱۳۲ میلیارد مترمکعب در دهه ۱۳۷۰ به کم‌تر از ۹۰ میلیارد مترمکعب در سال‌های اخیر رسیده است؛ یعنی کاهش بیش از ۳۰ درصدی در کم‌تر از سه دهه. هم‌زمان، مصرف آب در حوزه‌های مختلف کشور روندی صعودی به خود گرفته و میانگین دمای کشور نیز در ۵۰ سال گذشته بیش از ۱.۶ درجه سانتی‌گراد افزایش یافته است. این تغییرات، پایداری تامین آب را با تهدیدات بی‌سابقه‌ای روبه‌رو کرده است. در چنین شرایطی، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور به عنوان متولی تامین آب شرب و بهداشت با تمام توان تخصصی، مهندسی، انسانی و تجهیزاتی خود برای تأمین پایدار آب شرب مورد نیاز مردم ایران تلاش می‌کند؛ اما این مسیر بدون مشارکت و همراهی مردم، به نتیجه نخواهد رسید. بر اساس ارزیابی‌های انجام‌شده ۵۲ شهر در ۲۹ استان کشور از جمله تهران، مشهد، اصفهان، اراک، بندرعباس و یزد در وضعیت تنش آبی قرار دارند. این بدان معناست که تقریبا نیمی از جمعیت شهری ایران در معرض چالش ناپایداری تأمین آب شرب هستند. در همین چارچوب، شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور تنها در سال جاری ۱۹۲ پروژه مدیریت تنش آبی در مناطق شهری و روستایی را در دستور کار دارد که بخش زیادی از آن‌ها به مرحله اجرا و بهره‌برداری رسیده‌اند. با وجود این اقدامات گسترده، اگر مدیریت مصرف در سطح خانوار و جامعه نهادینه نشود، حتی بزرگ‌ترین طرح‌های مهندسی نیز نمی‌توانند از بروز بحران جلوگیری کنند. صرفه‌جویی ۱۵ تا ۲۰ درصدی توسط شهروندان، می‌تواند شرایط آبرسانی را در بسیاری از شه